

Leder tidigare rösträtt för utländska medborgare till ökad politisk integration?

Mattias Engdahl

Karl-Oskar Lindgren

Olof Rosenqvist

Leder tidigare rösträtt för utländska medborgare till ökad politisk integration?^a

av

Mattias Engdahl^b, Karl-Oskar Lindgren^c och Olof Rosenqvist^d

2018-03-14

Sammanfattning

Vi undersöker om utländska medborgares rätt att delta i kommunal- och landstingsval påverkar benägenheten att bli svensk medborgare och valdeltagande i senare val. Rösträtt i lokala val för utländska medborgare infördes i det svenska valsystemet 1976 och vi studerar alla val fram till och med 2010. För att utländska medborgare ska vara röstberättigade krävs att de har varit folkbokförda i Sverige under minst tre år före valdagen. I vår analys, som fokuserar på utländska medborgare födda utanför EU, finner vi inte några tecken på att de som erhållit rösträtt tidigare har större sannolikhet att bli svenska medborgare eller att rösta i framtiden.

^a Vi vill tacka Matz Dahlberg, Per Adman, seminariedeltagare på IFAU, Uppsala Center for Labour Studies (UCLS) och Institutet för bostads- och urbanforskning (IBF). Denna rapport är en populärvetenskaplig sammanfattning av IFAU Working Paper 2018:3 (se Engdahl, Lindgren och Rosenqvist (2018) i referenslistan).

^b IFAU och UCLS, mattias.engdahl@ifau.uu.se

^c IFAU, Uppsala universitet och UCLS, karl-oskar.lindgren@statsvet.uu.se

^d IFAU och UCLS, olof.rosenqvist@ifau.uu.se

Innehållsförteckning

1	Introduktion.....	3
2	Utländska medborgares rösträtt.....	6
3	Datamaterialet.....	9
4	Hur mäter vi effekten av möjligheten till tidigt deltagande i kommunal- och landstingsval?.....	10
5	Resultat.....	12
5.1	Beskrivande statistik.....	12
5.2	Tidig rösträtt och medborgarskap.....	13
5.3	Tidig rösträtt och valdeltagande.....	15
6	Sammanfattning.....	16
	Referenser.....	18
	Bilaga A.....	21

1 Introduktion

Över tid har allt fler länder introducerat möjligheten för utländska medborgare att delta i val (Earnest 2003) och idag kan utländska medborgare rösta i mer än 60 länder (Immigrant Voting Project Website 2017). Rösträtten är normalt begränsad till lokala eller regionala val, även om det finns minst fyra länder där utländska medborgare också tillåts rösta i nationella val (Rodríguez 2010).¹ Huvudargumenten för att utländska medborgare ska få rösta är att det är ett sätt att stärka den demokratiska legitimiteten och bidra till att skydda invandrades politiska intressen (Hayduk 2004). Det finns också en utbredd tro på att rösträtten är till nytta för integrationen av invandrade (Munro 2008). Trots betydelsen av det senare argumentet saknas systematiska undersökningar om förhållandet mellan utländska medborgares möjlighet att delta i val och invandrades efterföljande politiska integration.² Den här studien syftar till att fylla denna kunskapslucka genom att undersöka om utländska medborgares möjlighet att delta i kommunal- och landstingsval efter tre år i landet, jämfört med efter sex till sju år, har en effekt på benägenheten att bli svensk medborgare och sannolikheten att rösta i senare val. Analysen är specifikt inriktad på utländska medborgare födda utanför EU.

Tidigare forskning har visat att invandrades ekonomiska ställning vid ankomsten till ett nytt land i genomsnitt är svag i jämförelse med den inhemska befolkningen.³ En liknande klyfta har också observerats för olika politiska utfall, såsom benägenheten att rösta eller att kandidera i lokala eller nationella val (Ramakrishnan och Espenshade 2001; Dancygier m.fl., 2015).

Att invandrade ofta har en svagare ställning än den inhemska befolkningen inom både den ekonomiska och politiska sfären förklaras typiskt med en gemensam uppsättning av faktorer kopplade till bristande humankapital. Några exempel är bristande språkkunskaper, svårigheten att validera utländska kvalifikationer (till exempel utbildning) och avsaknaden av sociala och professionella nätverk (Duleep 2015, Ramakrishnan och Espenshade 2001). Tidigare forskning har även visat att invandrades relativa ställning – både ekonomiskt och politiskt – stärks med tiden i värdlandet (Adman och Strömblad 2000; Duleep 2015; Dancygier m.fl. 2015). För många invandrargrupper observeras dock inte fullständig konvergens till den inhemska nivån, och en inte försumbar del av den invandrade befolkningen i västvärlden riskerar ekonomiskt och politiskt utanförskap.

¹ Utländska medborgare har rösträtt i nationella val i Chile, Malawi, Nya Zeeland och Uruguay.

² Se Ferwerda, Finseraas och Bergh (2017) för ett undantag.

³ För översikter, se till exempel Borjas 1999; Duleep 2015; Kerr och Kerr 2011, för en svensk studie se till exempel Forslund, Liljeberg och Åslund 2017.

En central fråga är därför om särskilda politikåtgärder kan bidra till att påskynda invandrades assimileringprocess. Resultat från tidigare studier pekar på att introduktionsprogram för nyanlända, språkutbildning, arbetsmarknadspolitiska program och antidiskrimineringspolitik kan spela en viktig roll för invandrades integration, men den samlade evidensen om vilka åtgärder som har en effekt är begränsad.⁴

Vår kunskap om vad som främjar invandrarnas medborgarligen och politiska integration är ännu mer begränsad. Sedan länge har medborgarskap setts som ett nödvändigt, och ofta, tillräckligt villkor för invandrades politiska integration. Den internationella trenden att utvidga rösträtten till utländska medborgare utmanar denna bild, eftersom det gör det möjligt för utländska medborgare att delta i val utan att förvärva värdlandets medborgarskap. Detta väcker emellertid frågan om i vilken utsträckning denna rättighet påverkar den de facto politiska integrationen av invandrade.

En viktig fråga kopplad till utvidgningen av rösträtten till utländska medborgare är om möjligheten att rösta påverkar benägenheten att invandrade blir svenska medborgare. Om utländska medborgares möjlighet att rösta ökar sannolikheten att de blir svenska medborgare går inte att fastställa med hjälp av teoretiska argument. Å ena sidan finns det forskare som argumenterar för att möjligheten att rösträtten har ”utbildande” effekter. Möjligheten att rösta antas öka benägenheten att invandrade lär sig mer om det politiska systemet i värdlandet vilket i sin tur kan stärka deras känsla av delaktighet och hemhörighet (Munro 2008). Detta indikerar att beviljandet av rösträtt till utländska medborgare kan medföra en ökad benägenhet bland invandrade att förvärva (svenskt) medborgarskap (Raskin 1993; Groenendijk 2008). Å andra sidan finns det de som hävdar att utvidgningen av rösträtten till utländska medborgare bidrar till att minska medborgarskapets värde och därigenom minskar invandrades incitament att bli medborgare (Schuck 1989; Pickus 1998).

Att bli medborgare är dock inte den enda relevanta dimensionen av politisk integration. Omfattningen, eller den faktiska nivån, av det politiska deltagandet är likaså viktigt. Ur ett demokratiskt perspektiv är invandrades valdeltagande på längre sikt av central betydelse. I likhet med resonemanget om benägenheten att bli svensk medborgare är det svårt att på strikt teoretiska grunder fastställa om den utvidgade rösträtten ökar sannolikheten att invandrade kommer att rösta i senare val. En möjlighet är att om invandrade får rösträtt innan de blir medborgare, är de mer benägna att utveckla en vana att rösta (Meredith 2009; Ferwerda, Finseraas och Bergh 2017). Detta argument fokuserar således på tidpunkten för röstberättigande. Ju tidigare invandrade kommer

⁴ Se Kogan 2016, Rinne 2012 och Butschek och Walter 2014 för översikter.

i kontakt med värdlandets demokratiska institutioner desto högre är sannolikheten att de kommer att anpassa sig till det nya politiska systemet och bli politiskt aktiva medlemmar i samhället (White m.fl., 2008).

Det är dock lätt att formulera motargument. Till exempel, om utländska medborgare beviljas rösträtt ”för tidigt” – exempelvis, innan de har haft tid att lära sig språket eller har tillräckliga kunskaper om det politiska systemet – är det möjligt att de väljer att inte rösta, vilket i förlängningen skulle kunna leda till en vana att inte rösta.

Sammantaget är det inte klart att beviljande av rösträtt för utländska medborgare påskyndar de invandrades politiska integration, eftersom det finns krafter som verkar i motsatt riktning. Detta belyser behovet av en noggrann empirisk utvärdering. Därför undersöker vi om utländska medborgares möjlighet att rösta påverkar gruppens politiska integration i Sverige. Närmare bestämt utnyttjar vi det faktum att utländska medborgare som bott i Sverige i minst tre år vid valdagen sedan 1976 har rätt att rösta och kandidera i kommunal- och landstingsval. Denna regel innebär att väntetiden till den första möjligheten att rösta skiljer sig åt väsentligt för invandrade som anländer tre år före ett val. För utländska medborgare som anländer strax innan tidsgränsen är väntetiden innan de kan rösta cirka tre år, medan den för de som anländer strax efter är mellan sex och sju år. Vi undersöker om denna skillnad, det vill säga möjligheten att rösta efter en relativt kort tid i landet jämfört med att behöva vänta längre, påverkar invandrades benägenhet att bli svenska medborgare och rösta i efterföljande val.

Enligt resultaten påverkar tidpunkten för röstberättigande för invandrade varken sannolikheten att de bli medborgare eller benägenheten att rösta i framtida val. Denna slutsats håller oavsett om vi undersöker effekter på kort eller lång sikt och det finns ingen tydlig heterogenitet i effekterna längs dimensioner som civilstånd, ålder, kön, födelseland och invandringstidpunkt. Sammantaget tycks tidiga röstningsmöjligheter i Sverige inte vara ett effektivt verktyg för att öka invandrargruppens politiska integration med avseende på benägenheten att bli svensk medborgare eller deltagandet i val. Det bör dock noteras att vi inte kan utesluta möjligheten att tidiga röstningsmöjligheter kan påverka andra viktiga dimensioner av invandrades politiska integration, till exempel förtroende och identifiering med värdlandet.

Rapporten är upplagd som följer. I avsnitt 2 beskriver vi det regelverk som reglerar utländska medborgares möjligheter att delta i lokala val, valdeltagandet bland utländska medborgare, reglerna för förvärvandet av svenskt medborgarskap och invandringen till Sverige. I avsnitt 3 och 4 beskriver vi det använda datamaterialet och vår metod. Våra huvudsakliga resultat presenteras i avsnitt 5

och i avsnitt 6 avrundar vi rapporten genom att sammanfatta vad vi har kommit fram till.

2 Utländska medborgares rösträtt

I många länder anses val på lokal eller regional nivå vara mindre viktiga än val på nationell nivå, men i Sverige har kommunal- och landstingsvalen stor betydelse. Kommuner och landsting har beskattningsrätt och spelar en avgörande roll för tillhandahållandet av viktig offentlig service såsom sjukvård, utbildning och försörjningsstöd (Vernby 2012).

Rätten för utländska medborgare att rösta och kandidera i kommunal- och landstingsval infördes i valet 1976. Sedan dess har tolv val hållits. Innan valet 1998 hölls allmänna val varje tredje år, därefter har de hållits vart fjärde år. Vanligtvis äger valen rum den tredje söndagen i september. På valdagen kan fullt röstberättigade rösta i tre separata val – kommunal-, landstings- och riksdagsvalen. Men för utländska medborgare som varit folkbokförda i Sverige i minst tre år före valdagen är det alltså bara kommunal- och landstingsvalen som kommer i fråga.

Alla svenska medborgare 18 år eller äldre får rösta och registreringsprocessen är automatisk. För utländska medborgare krävdes under perioden 1976–1994 folkbokföring i Sverige senast den 1 november tre år innan valet för deltagande i kommunal- och landstingsval.

Inför valet 1998 genomfördes viktiga förändringar i reglerna på grund av Sveriges anslutning till den Europeiska unionen (EU) 1995. De nya reglerna innebar att det skapades två kategorier av utländska medborgare med olika behörighetsregler för valdeltagande. EU-medborgare fick rösträtt i kommunal- och landstingsval, förutsatt att de varit folkbokförda i Sverige senast 30 dagar före valet. För tredjelandsmedborgare (det vill säga icke-EU-medborgare) kvarstod den treåriga kvalifikationstiden (nu krävdes det dock folkbokföring senast *exakt* tre år innan ett val istället för senast den 1 november tre år innan valet).

Tabell 1 visar det senaste invandringsdatumet (datum för folkbokföring) för rätt till deltagande i val och väntetiden till den första möjligheten att rösta beroende på om man folkbokfördes precis före eller precis efter treårsgränsen.⁵ Beroende på period och invandrargrupp varierar väntetiden mellan tre till sex eller sju år. Det är alltså uppenbart att huruvida man invandrar strax före eller

⁵ Notera att folkbokföring sker först i samband med att en invandrad får uppehållstillstånd. En person som befunnit sig i Sverige i tre år men som bara haft uppehållstillstånd i två år har alltså inte rätt att rösta.

efter tidsgränsen innebär stor skillnad i väntetid innan det är möjligt att rösta för första gången.

Tabell 1 Val och skillnader i väntetid till första röstningstillfälle beroende på invandringsdatum

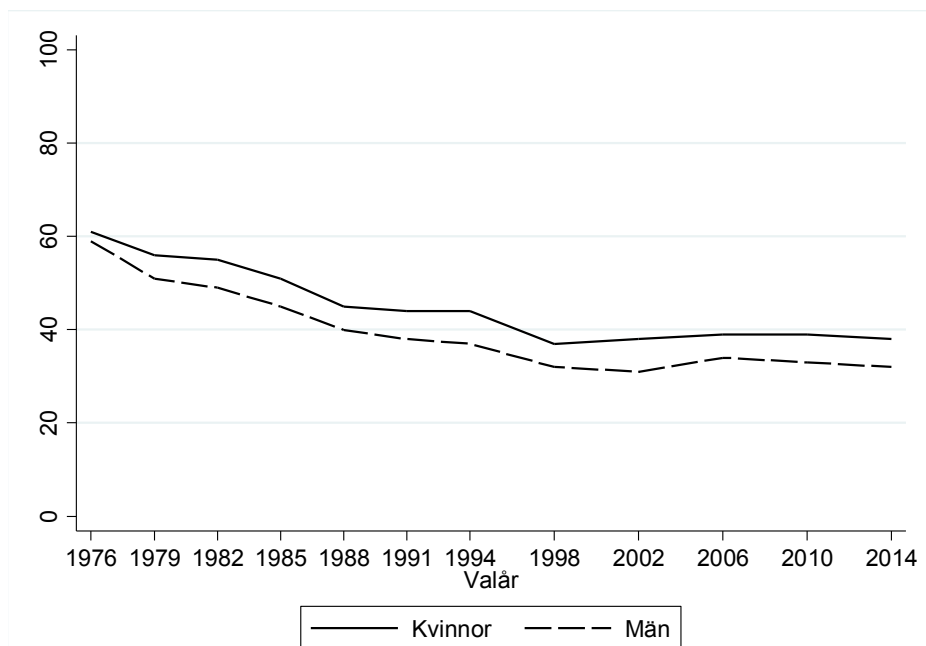
Val	Rösträtt om invandring senast	Berörda medborgare	Väntetid om invandring precis före tidsgränsen	Väntetid om invandring precis efter tidsgränsen
1976	1973-11-01	Alla utländska medborgare	2,9 år	5,9 år
1979	1976-11-01	Alla utländska medborgare	2,9 år	5,9 år
1982	1979-11-01	Alla utländska medborgare	2,9 år	5,9 år
1985	1982-11-01	Alla utländska medborgare	2,9 år	5,9 år
1988	1985-11-01	Alla utländska medborgare	2,9 år	5,9 år
1991	1988-11-01	Alla utländska medborgare	2,9 år	5,9 år
1994	1991-11-01	Alla utländska medborgare	2,9 år	5,9 år
1998	1995-09-19	Ej EU-medborgare	3 år	7 år
1998	1998-08-20	EU-medborgare	0,08 år	4,08 år
2002	1999-09-14	Ej EU-medborgare	3 år	7 år
2002	2002-08-15	EU-medborgare	0,08 år	4,08 år
2006	2003-09-16	Ej EU-medborgare	3 år	7 år
2006	2006-08-17	EU-medborgare	0,08 år	4,08 år
2010	2007-09-18	Ej EU-medborgare	3 år	7 år
2010	2010-08-19	EU-medborgare	0,08 år	4,08 år
2014	2011-09-13	Ej EU-medborgare	3 år	7 år
2014	2014-08-14	EU-medborgare	0,08 år	4,08 år

Not: I tabellen redovisas samtliga val då utländska medborgare haft rösträtt betingat på vistelse-tid i Sverige. Vårt datamaterial ger oss dock bara möjlighet att analysera variation i väntetid för valen 1976–2010 (1976–2006 när valdeltagande 2010 är vårt utfall).

Vårt att notera är även att Valmyndigheten skickar ut röstkort via post till samtliga röstberättigade ungefär en månad innan valdagen. Det är därför rimligt att anta att invandrade som varit folkbokförda i Sverige i drygt tre år, och som således är röstberättigade, har blivit informerade om sin rösträtt i kommunal- och landstingsvalen.

När rösträtten för utländska medborgare introducerades 1976 fanns cirka 400 000 utländska medborgare i Sverige (motsvarande 5 procent av befolkningen). Detta antal hade 40 år senare ökat till 850 000 personer (eller 8 procent av befolkningen). Om rösträtten för utländska medborgare inte hade införts hade således en stor andel av befolkningen saknat möjligheten att delta i lokala val.

Trots kommunal- och landstingsvalens betydelse har valdeltagandet bland utländska medborgare fallit över tid. Figur 1 visar att cirka 60 procent av de röstberättigade icke-medborgarna röstade i kommunalvalet 1976, medan motsvarande siffra 2014 endast var omkring 35 procent.

Figur 1 Valdeltagande i kommunala val 1976–2014 bland utländska medborgare (röstberättigade)

Not: Den horisontella axeln visar alla valår. Före 1998 hölls allmänna val varje tredje år, därefter har de hållits vart fjärde år.

Källa: SCB (2017)

Nedgången i röstdeltagandet sammanfaller med en förändring av invandringens karaktär. Efter den stora emigrationen från mitten av 1800-talet fram till 1930-talet blev Sverige gradvis ett invandringsland. På grund av andra världskriget kom många flyktingar från de närliggande nordiska länderna, Tyskland och de baltiska staterna till Sverige. Efter krigets slut var det i stället arbetskraftsinvandrare som kom att dominera inflödet. Fram till 1970-talet var invandringen till Sverige inte reglerad och många arbetskraftsinvandrare anlände från Skandinavien, Italien, Grekland, Jugoslavien och Turkiet (bland andra länder) på grund av det ekonomiska uppsving som följde under efterkrigstiden.

I slutet av 1960-talet ändrades detta; reglerad invandring infördes och det ställdes krav på arbetskraftsinvandrare som kom till Sverige att kunna visa bevis på både sysselsättningserbjudande och bostad vid ankomsten. När röst-rätten för utländska medborgare infördes 1976 hade sammansättningen av de invandrade till Sverige börjat förändras. Den utomnordiska arbetskraftsinvandringen minskade, flyktingar kom periodvis (ofta på grund av väpnade konflikter eller kriser, till exempel militärkuppen i Chile 1973) och invandring på grund av familjeåterförening blev allt vanligare. Under 1980-talet anlände många asylsökande (följt av familjemedlemmar) från Iran, Irak, Libanon, Syrien, Turkiet och Eritrea, och flyktingströmmarna till Sverige ökade återigen i samband med Jugoslaviens sönderfall och kriget i Somalia i början av 1990-talet. Perioden därefter fram till idag har dominerats av flykting- och familjemigration från främst Irak, Afghanistan, Somalia och Syrien, även om arbetskraftsmigration från Östeuropa har vuxit i betydelse efter utvidgningen av EU 2004.⁶

Till skillnad från det över tid förändrade regelverket för invandring har kraven för att kunna bli svensk medborgare varit oerhört stabila sedan 1920-talet (Bernitz 2013). För att bli svensk medborgare måste sökanden ha fyllt 18 år, kunna styrka sin identitet, uppfylla ett gott uppförandekrav (det vill säga avsaknad av straffrättsliga domar) och ha bott i Sverige i minst fem år (två år för nordiska medborgare och fyra år för flyktingar och statslösa personer).⁷ Den enda stora förändring som genomfördes under den period som studeras i denna rapport (1970-talet fram till idag) var införandet av den nya medborgarskapslagen år 2001 (som ersatte lagen från 1950). Den nya lagen introducerade rätten till dubbelt medborgarskap. Tidigare hade en sökande varit tvungen att avstå sitt ursprungliga medborgarskap. I motsats till många andra länder ställs inga krav på att sökande ska behärska det svenska språket eller kunna försörja sig själva eller andra familjemedlemmar.

3 Datamaterialet

För att studera effekterna av kommunal och regional rösträtt för utländska medborgare kombinerar vi registerdata från SCB med information om när invandring senast ska ha skett för att den invandrade ska ha rätt att rösta i det nästkommande valet (se kolumn 2 i Tabell 1). Huvuddatakällan är ett befolkningsregister (Historiska FBR) där invandringsdatum (folkbokföringsdatum) och byte av medborgarskap registreras. Registret går tillbaka till 1969 och täcker alla händelser fram till och med 2014. Detta innebär att vi kan studera

⁶ Se till exempel Nilsson (2004) för en mer omfattande beskrivning av invandringen till Sverige.

⁷ Ett antal undantag finns, se till exempel Bernitz (2013).

samtliga val fram till och med 2010. Till detta register kopplar vi information om kön, civilstånd, födelseår och födelseland.

Vår studiepopulation är definierad som följer: För det första inkluderar vi enbart individer med exakt *ett* registrerat invandringstillfälle. Detta innebär att vi exkluderar individer som flyttar in och ut ur landet vid mer än ett tillfälle. För det andra kräver vi att de invandrade är minst 16 år vid invandringstidpunkten. Denna begränsning säkerställer att de är över 18 år vid det första valet efter invandring, vilket är ett grundläggande kriterium för rösträtt. För det tredje exkluderar vi invandrade som dör, emigrerar eller blir svenska medborgare inom tre år från invandringsdagen. Vår utgångspunkt är följaktligen att invandrade först blir fullt medvetna om rätten att delta i val när de får sina röstkort skickade till sig. De som har avlidit eller emigrerat innan den tidpunkten påverkas därför inte, och för de som blivit medborgare spelar det ingen roll huruvida de invandrade före eller efter tidsgränsen för rösträtt.⁸ För det fjärde exkluderar vi invandrade som saknar information om födelseland eftersom vi inte vet vilka regler för rösträtt som gäller för dem. Slutligen exkluderar vi alla individer från andra EU-länder i huvudanalysen, eftersom reglerna för rösträttberättigande har förändrats för denna grupp i samband med EU-utvidgningen (se avsnitt 2). Genom att tillämpa denna begränsning håller vi den landmässiga sammansättningen av den invandrade befolkningen konstant över tiden vilket är viktigt när vi studerar effekten av möjligheten att rösta beroende på invandringsår.⁹

Effekten av möjligheten att delta i val på efterföljande valdeltagande analyseras med hjälp av ett separat men snarlikt dataset. Detta dataset saknar dock information om medborgarskapsbyten före 1990 (se Engdahl, Lindgren och Rosenqvist 2018 för en mer detaljerad beskrivning av data).

4 Hur mäter vi effekten av möjligheten till tidigt deltagande i kommunal- och landstingsval?

Vi har tidigare förklarat hur väntetiden innan det är möjligt att rösta för första gången för invandrade beror på invandringstidpunkten i förhållande till tidpunkten för nästkommande val. Invandrade som folkbokfördes i Sverige lite mer än tre år före valet har en väsentligt kortare väntetid till första röststillfället

⁸ Självfallet kan det även vara så att en andel av de invandrade är medvetna om att de har rätt att delta i lokala val även innan det att de får sitt röstkort i brevlådan. Inkluderar vi även de exkluderade grupperna påverkas inte vår analys.

⁹ De som invandrat från länder utanför EU är förmodligen också den mest intressanta gruppen att studera eftersom de löper störst risk att hamna i politiskt och ekonomiskt utanförskap.

än invandrade som folkbokfördes lite senare än tre år före valet (se Tabell 1). Eftersom det verkar osannolikt att invandrade gör särskilda ansträngningar för att invandra före snarare än efter tidsgränsen för röstberättigande (för att kunna rösta vid ett tidigare val) utgår vi ifrån att vi kan jämföra individer som har invandrat strax före eller strax efter denna gräns.¹⁰

Men det finns givetvis naturliga förändringar över tiden i invandringsflöden till Sverige, både vad gäller volym och sammansättning. Under sommaren söker sig till exempel arbetare till Sverige för arbete inom jordbrukssektorn och turistnäringen och under hösten anländer många högskolestudenter. Den här variationen kan ge upphov till skillnader i observerbara och icke-observerbara egenskaper mellan invandrade på båda sidor av tidsgränsen för rösträtt. Variationen är särskilt stor kring årets tredje kvartal vilket även är den period då gränsen för rösträtt infaller för alla val från och med 1998 (se Tabell 1). Detta innebär att det är svårt att uppnå kravet på jämförbarhet kring rösträttströskeln, det vill säga att individer som invandrat strax före eller strax efter tidsgränsen ska vara lika i termer av egenskaper som är av vikt för framtida politisk integration (till exempel kön och ålder). Således kan vi inte göra en enkel jämförelse mellan individer som invandrat strax före eller strax efter tidsgränsen. Vi löser detta genom att använda data från kringliggande år då det inte finns någon skillnad i väntetid till första röstningstillfälle beroende på invandringsdatum. På så sätt kan vi i vår analys ta hänsyn till att personer som invandrar vid en viss tid på året normalt sett har andra egenskaper än de som invandrar något tidigare eller något senare.¹¹

Låt oss ta valet 1976 som ett exempel. Personer som invandrade senast den 1 november 1973 hade rösträtt i detta val. Skillnader i framtida integrationsutfall mellan de som invandrade strax före och strax efter denna gräns kan då potentiellt bero på skillnaden i väntetid till första röstningstillfälle och/eller på att de två grupperna har olika sammansättning beroende på säsongvariation i invandringens karaktär. Om vi istället tittar på invandring runt den 1 november 1972 och 1974 så kan skillnader i framtida integrationsutfall mellan de som invandrade strax före och strax efter detta datum enbart bero på att grupperna har olika sammansättning. Under antagandet att säsongvariationen i invandringens sammansättning är liknande under närliggande år kan vi använda

¹⁰ Det är mer sannolikt att anta att de flesta invandrare är omedvetna om att det exakta invandringsdatumet har betydelse för hur länge de behöver vänta för att få rösta. Och även om vissa invandrare, mot alla odds, brydde sig om att invandra strax före, snarare än strax efter en tidsgräns, kan de inte kontrollera det exakta datumet för folkbokföring i Sverige.

¹¹ Vi tillämpar en så kallad "*difference-in-discontinuities*"-metod. Den formella regressionsmodellen diskuteras mer utförligt i Engdahl, Lindgren och Rosenqvist (2018), och där visar vi även att det finns få skäl att tro att vår empiriska ansats inte skulle vara giltig.

skillnader runt ”påhittade” tidsgränser (i det här fallet den 1 november 1972 respektive 1974) för att rensa bort snedvridande sammansättningseffekter runt de sanna tidsgränserna (i det här fallet den 1 november 1973).¹²

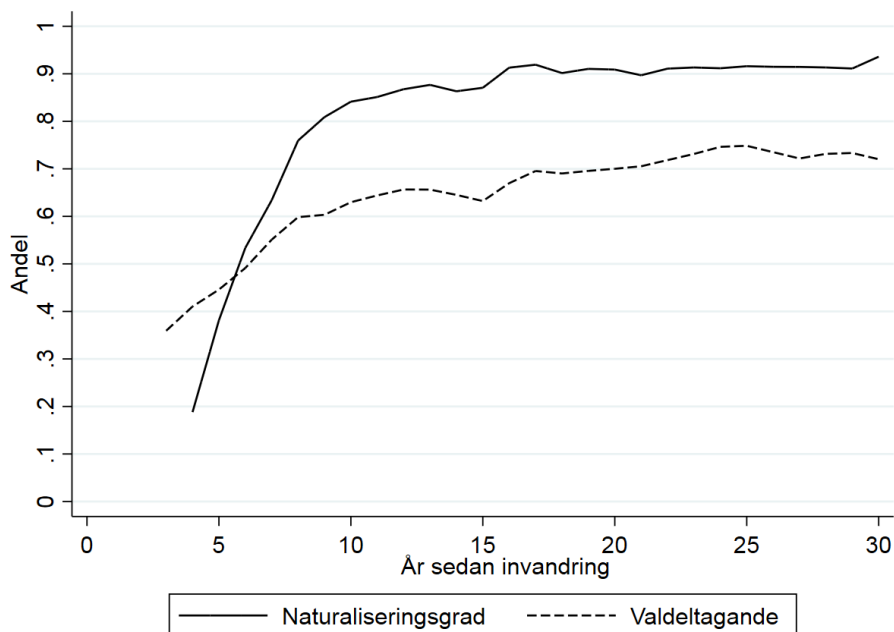
5 Resultat

I det här avsnittet presenterar vi våra huvudsakliga resultat. Vi inleder med att beskriva hur andelen naturaliserade medborgare och valdeltagande varierar med tid i landet. Sedan presenterar vi de skattade effekterna av tidig rösträtt på sannolikheten att bli svensk medborgare och framtida valdeltagande.

5.1 Beskrivande statistik

Figur 2 visar hur andelen som har blivit svenska medborgare (den heldragna linjen) och valdeltagandet (streckad linje) varierar med tid sedan invandring bland individerna i vårt urval. Noterbart är att både andelen naturaliserade och valdeltagandet ökar med tid i landet. Bland invandrade från länder utanför EU som har bott i Sverige i 30 år har cirka 90 procent blivit svenska medborgare och 70 procent röstade i kommunalvalet. Från figuren kan vi också se att assimileringsprocessen är särskilt snabb under det första decenniet efter ankomst.

¹² En annan viktig metodologisk fråga rör huruvida man enbart ska studera invandring som sker i väldigt nära anslutning till tidsgränserna för rösträtt eller om man bör inkludera invandring i större fönster runt dessa datum. I Engdahl, Lindgren och Rosenqvist (2018) skattar vi därför vår empiriska modell för tre olika datafönster. I den första specifikationen inkluderar vi all invandring som sker under ett givet år. I den andra specifikationen fokuserar vi på invandring som sker under det andra halvåret (alla tidsgränser infaller ju under det andra halvåret), och i vår tredje specifikation inkluderar vi invandring som sker i ett fönster av 30 dagar på vardera sidan av en tidsgräns. De tre olika alternativen ger samstämmiga resultat och vi har därför valt att enbart presentera resultaten från den andra specifikationen i denna rapport.

Figur 2 Naturaliseringsfrekvens och valdeltagande år 2010 efter tid i land

Källa: Egna beräkningar

5.2 Tidig rösträtt och medborgarskap

I Tabell 2 visar vi hur möjligheten att rösta i lokala val efter cirka tre år i landet i förhållande till sex eller sju år påverkar sannolikheten att bli svensk medborgare. I kolumn (1) analyserar vi en utfallsvariabel som antar värdet 1 om individen blivit svensk medborgare inom fyra år från invandringsdatumet och 0 annars. I kolumnerna (2–7) gör vi motsvarande analyser för tidsperioderna 5–10 år från invandringsdatumet. Resultaten är entydiga: det finns inget som tyder på att sannolikheten att bli medborgare ökar på grund av möjligheten att delta i lokala val efter tre år i landet jämfört med efter 6–7 år i landet.¹³ Punktskattningarna är genomgående negativa och små i förhållande till medelvärdena. På grund av den statistiska osäkerheten kan vi emellertid inte utesluta

¹³ Precis som vi diskuterade i Avsnitt 4 har vi beräknat modellen med tre olika datafönster (hela året, andra halvåret och ett fönster som består av 30 dagar på varje sida av tidsgränsen). I det här avsnittet redovisas resultat för andra halvåret. Alla specifikationer ger emellertid liknande resultat, nämligen att den tidiga rösträtten inte påverkar benägenheten att naturaliseras.

förekomsten av relativt stora negativa effekter.¹⁴ Viktigt är dock att vi kan utsluta förekomsten av väsentliga positiva effekter av tidiga möjligheter att rösta på den efterföljande sannolikheten för naturalisering. Huvudbudskapet från Tabell 2 är därför att det inte är troligt att tidiga möjligheter att rösta påskyndar naturaliseringsprocessen.

Hittills har vi bara tittat på genomsnittliga effekter för hela urvalet. Eftersom det finns stor heterogenitet bland invandrade är det tänkbart att vissa invandrargrupper reagerar på den tidiga möjligheten att rösta medan andra inte gör det. Därför har vi utfört analyser där vi studerar effekten i olika grupper av invandrade (se Tabell A1 i Bilaga A). Skattar vi modellen separat för män och kvinnor hittar vi inga skillnader. Vi når samma slutsats när vi delar upp urvalet beroende på ålder vid invandringstillfället (över eller under 29 år) och civilstånd (gift eller ogift) vid invandring.

Tabell 2 Tidig rösträtt och medborgarskap

Utfall:	Blir svensk medborgare efter						
	4 år	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10 år
Kolumn:	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Tidig rösträtt	-0,007 (0,009)	-0,021 (0,013)	-0,020 (0,031)	-0,040 (0,031)	-0,016 (0,022)	-0,013 (0,025)	-0,017 (0,025)
Antal obs.	193 232	193 232	193 232	175 194	142 319	142 319	142 319
Medelvärde	0,084	0,206	0,394	0,484	0,536	0,586	0,622

Not: Stjärnorna indikerar att skattningarna går att särskilja från noll vid *** 1% -nivån, ** 5% -nivån och * 10%-nivån. Standardfelet (i parentes) är klustrade på invandringsår. Vi inkluderar invandring under andra halvåret under åren 1972–1992, 1994–1996, 1998–2000, 2002–2004 och 2006–2008. Invandring under 2008 exkluderas i kolumn (4). Invandring under 2006–2008 exkluderas i kolumn (5–7). Dessa restriktioner görs eftersom vi bara kan följa medborgarskapsbyten fram till och med 2014.

Vi har även skattat modellen separat för olika födelselandsgrupper.¹⁵ Generellt sett finns få tecken på att effekterna skulle skilja sig åt för olika grupper. Två undantag finns dock: (i) det finns svaga indikationer på att invandrade från Afrika påskyndar sin naturaliseringsprocess som ett resultat av den tidiga rösträtten och att (ii) sannolikheten att invandrade från Kanada, USA och Oceanien blir medborgare faller på kort sikt som ett resultat av den tidiga rösträtten.¹⁶ Värt att notera är dock att för båda grupperna är den statistiska precisionen ett

¹⁴ Osäkerhetsintervallet runt punktskattningen i kolumn (4) indikerar exempelvis att det skulle kunna finnas negativa effekter på upp till 10 procentenheter (andelen naturaliserade efter sju år i Sverige är cirka 48 procent).

¹⁵ Den exakta indelningen i landgrupper redovisas i Engdahl, Lindgren och Rosenqvist (2018).

¹⁶ De största ursprungsländerna i gruppen "Oceanien" är Australien och Nya Zeeland.

problem och det rör sig om enskilda skattningar som står ut (för individer födda i Afrika är effekten enbart signifikant för sannolikheten att bli medborgare inom åtta år och för den andra gruppen inom fyra och fem år). Detta innebär att osäkerheten kring dessa resultat är stor och att det därmed är svårt att dra några slutsatser utifrån denna del av analysen.

Slutligen har vi även studerat om vikten av den tidiga rösträtten har förändrats över tid. Återigen finner vi inga signifikanta effekter.

5.3 Tidig rösträtt och valdeltagande

I Tabell 3 visar vi hur möjligheten att rösta efter tre år i landet jämfört med efter sex eller sju år påverkade deltagandet i kommunalvalet och riksdagsvalet 2010. I det senare valet är det bara svenska medborgare som är berättigade att rösta, vilket innebär att den andra kolumnen är en skattning av effekten av tidig rösträtt bland de som valt att bli medborgare. Som framgår av tabellen finns inga tecken på att individer som erhållit rösträtt efter en kortare tid i landet röstade i högre utsträckning i valet 2010.

Dessa resultat tyder således på att det inte finns någon långsiktig effekt av den tidiga rösträtten på valdeltagandet i undersökningsgruppen som helhet. Det kan dock fortfarande vara så att den tidiga rösträtten är av betydelse för olika grupper av invandrade. I Tabell A2 i Bilaga A presenterar vi därför resultat för olika grupper. Vi finner inga skillnader mellan män och kvinnor, inte heller verkar ålder vid invandringstillfället spela någon roll.

Tabell 3 Tidig rösträtt och valdeltagande

Utfall:	Röstade i kommunalvalet	Röstade i riksdagsvalet
Kolumn:	(1)	(2)
Tidig rösträtt	0,007 (0,012)	0,002 (0,009)
Antal observationer	107 329	92 997
Medelvärde	0,659	0,692

Not: Stjärnorna indikerar att skattningarna går att särskilja från noll vid *** 1% -nivån, ** 5% -nivån och * 10% -nivån. Standardfelet (i parentes) är klustrade på invandringsår. Vi inkluderar invandring under andra halvåret under åren 1972–1992, 1994–1996, 1998–2000 och 2002–2004. De studerade individerna måste befinna sig i Sverige 2010.

När vi studerar olika födelselandsgrupper står den stora positiva och statistiskt signifikanta effekten för invandrade som kommer från Bosnien och Hercegovina ut. Enligt skattningarna var de personer i denna grupp som fick rösträtt efter tre år i stället för efter sex eller sju år mer än 8 procentenheter mer

benägna att rösta i valet 2010. På grund av att denna effekt beräknas på ett ganska litet antal individer anser vi dock att detta resultat bör tolkas med viss försiktighet.¹⁷ För de övriga grupperna hittar vi inte några statistiskt signifikanta effekter.

Hittills har vi antagit att effekten av den tidiga rösträtten på valdeltagandet 2010 är densamma oberoende av invandringstillfälle. För att undersöka rimligheten i detta antagande har vi dock även utfört separata analyser för invandrade som anlände före och efter 1990 (se Tabell A2, panel D). Vi finner dock inget stöd för att effekten skulle vara markant annorlunda beroende på ankomsttid. I ett försök att replikera analysen i Ferwerda, Finseraas och Bergh (2017), som studerar effekter av tidig rösträtt på valdeltagande i Norge med en liknande metodologisk ansats, har vi också specifikt tittat på invandring under åren 2002–2004. De som invandrade senast den 16 september 2003 hade rösträtt i valet 2006 och vi studerar hur denna tidiga möjlighet till politiskt deltagande påverkade valdeltagandet i valet 2010. Som framgår av panel E i Tabell A2 finner vi inget stöd för att den tidiga rösträtten hade någon betydelse för sannolikheten att rösta i valet 2010, ett resultat som avviker från Ferwerda, Finseraas och Bergh (2017) som fann signifikant positiva effekter när de studerade samma kortsiktiga uppföljningshorisont. Varför resultaten skiljer sig åt mellan Sverige och Norge är svårt att svara på.

6 Sammanfattning

I den här rapporten har vi undersökt om möjligheten att rösta i lokala val efter tre år i Sverige, jämfört med efter 6–7 år, påverkar utländska medborgares politiska integration i Sverige. Som mått på politisk integration har vi studerat sannolikheten och tidpunkten för invandrades förvärvande av svenskt medborgarskap samt deras benägenhet att rösta vid efterföljande val. Två utfall som sannolikt fångar viktiga dimensioner av hur politiskt integrerad den utlandsfödda delen av befolkningen är.

Lokal rösträtt för utländska medborgare infördes i det svenska valsystemet 1976 och rösträtten är betingat på att man har tillbringat minst tre år i Sverige vid valdagen. Denna regel innebär att väntetiden till den första möjligheten att rösta och kandidera i kommunal- och landstingsval skiljer sig kraftigt åt för utländska medborgare som folkbokförs ungefär tre år före ett val. För invand-

¹⁷ En möjlig förklaring till att det finns en effekt för denna grupp skulle kunna bero på att gruppen i stor utsträckning består av flyktingar. I Engdahl, Lindgren och Rosenqvist (2018) visar vi dock att det inte finns något stöd för att andra grupper, där invandringen under vissa perioder har präglats av flyktinginvandring, påverkas av den tidiga rösträtten. Detta pekar på att skälet för invandring troligen inte kan förklara den skattade effekten för Bosnien och Hercegovina.

rade som folkbokförs strax innan tidsgränsen är väntetiden innan de kan rösta cirka tre år, medan den är sex eller sju år för de som folkbokförs strax efter. Det vi studerar är alltså effekter av att kunna rösta tidigt snarare än sent.

Våra resultat visar att möjligheten att rösta tidigt varken påverkar invandrades sannolikhet att bli svenska medborgare eller deras benägenhet att rösta i framtida val. Denna slutsats håller oavsett om vi undersöker effekter på kort eller lång sikt, och det finns inga tydliga skillnader i effekterna längs dimensioner som civilstånd, ålder, kön och födelseland. Slutsatsen gäller även för invandringstillfället; det vill säga oberoende av om invandringen ägde rum på 1970-talet eller vid ett senare tillfälle finner vi inget stöd för att den tidiga rösträtten spelar någon roll.

Resultaten skiljer sig åt från en ny studie på norska data som använder en liknande empirisk ansats (Ferwerda, Finseraas och Bergh 2017). I den studien fann forskarna att den tidiga rösträtten ökade röstdeltagandet i det efterföljande valet, även om effekten är begränsad till invandrade från icke-demokratiska länder. Vad som kan förklara skillnaden mellan Sverige och Norge är inte klart.

Sammantaget tycks tidiga röstningsmöjligheter i Sverige inte vara ett effektivt verktyg för att påskynda invandrargruppens politiska integration. Det bör dock noteras att vi inte kan utesluta möjligheten att tidiga röstningsmöjligheter kan påverka andra viktiga dimensioner av invandrades politiska integration som vi inte har haft möjlighet att studera, till exempel förtroende för och identifikation med värdlandet.

Det faktum att vi inte hittar bevis för att tidig rösträtt för invandrade påskyndar den politiska integrationen innebär emellertid inte att utvidgningen av rösträtten till utländska medborgare inte är värdefull eller saknar betydelse. Exempelvis finns det stöd för att införandet av rösträtt för utländska medborgare i Sverige ledde till förändrad offentlig politik i kommuner med en stor invandrargrupp (Vernby 2012). Ur demokratisk synvinkel kan därför reformer som syftar till att inkludera utländska medborgare ha stor betydelse, även om möjligheten att rösta efter kort tid i värdlandet inte förefaller påverka sannolikheten för medborgarskapsbyte eller valdeltagande i framtida val.

Referenser

- Adman, P. och Strömblad, P. (2000), ”Resurser för politisk integration”, Integrationsverkets rapportserie 2000:16, Integrationsverket, Norrköping.
- Bernitz, H. (2013), “Access to electoral rights Sweden”, EUDO Citizenship Observatory, European University Institute.
- Borjas, G. (1999), “The economic analysis of immigration”, kapitel i Handbook of Labor Economics (Volume 3A), (red.) O. Ashenfelter och D. Card. North Holland, ss. 1697–1760.
- Butscheck, S. och Walter, T. (2014), “What active labor market programmes work for immigrants in Europe? A meta-analysis of the evaluation literature”, IZA Journal of Migration, 3(1), Article 48.
- Dancygier, R. M., Lindgren, K. O., Oskarsson, S., och Vernby, K. (2015), “Why are immigrants underrepresented in politics? Evidence from Sweden”, American Political Science Review, 109(4), 703–724.
- Duleep, H. (2015), “The Adjustment of immigrants in the labor market”, kapitel i Handbook of the Economics of International Migration (Volume 1A), (red.) B. Chiswick och P. Miller. North Holland, 105–182.
- Earnest, D. (2003), “Non-citizen voting rights: A survey of an emerging democratic norm”. Paper prepared for the 2003 annual convention of the American Political Science Association, Philadelphia 28–31 Augusti 2003.
- Engdahl, M., Lindgren, K-O., och Rosenqvist, O. (2018), “The role of local voting rights for foreign citizens – a catalyst for integration?”, IFAU Working Paper 2018:4
- Ferwerda, J., Finseraas, H., och Bergh, J. (2017), “Voting rights and immigrant incorporation: Evidence from Norway”, British Journal of Political Science.
- Forslund, A., Liljeberg, L. och Åslund, O. (2017), ”Flykting- och anhörig- invandrades etablering på den svenska arbetsmarknaden”, IFAU Rapport 2017:14.
- Groenendijk, K. (2008), “Local voting rights for non-nationals in Europe: what we know and what we need to learn”, Washington, DC: Migration Policy Institute.
- Hayduk, R. (2004), “Democracy for all: restoring immigrant voting rights in the US”, New Political Science, 26(4), 499–523.

- Immigrant Voting Project Website (2017), "Countries that grant some voting rights to foreign residents", Hämtad 2017-09-25 från www.immigrantvoting.org
- Kerr S. P. och Kerr, W. R. (2011), "Economic impacts of immigration: A Survey", *Finnish Economic Papers*, 24(1), 1–32.
- Kogan, I. (2016), "Integration policies and immigrants' labor market outcomes in Europe", *Sociological Science*, 3, 335–358.
- Meredith, M. (2009), "Persistence in political participation", *Quarterly Journal of Political Science*, 4(3), 187–209.
- Munro, D. (2008), "Integration through participation: Non-citizen resident voting rights in an era of globalization", *Journal of International Migration and Integration*, 9(1), 63–80.
- Nilsson, Å. (2004). "Efterkrigstidens invandring och utvandring", *Demografiska rapporter 2004:5*, Statistiska centralbyrån.
- Pickus, N. (1998), *Immigration and citizenship in the Twenty-First century*. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield.
- Ramakrishnan, S. K. och Espenshade, T. J. (2001), "Immigrant incorporation and political participation in the United States", *International Migration Review*, 35(3), 870–909.
- Raskin, J. B. (1993), "Legal aliens, local citizens: the historical, constitutional and theoretical meanings of alien suffrage", *University of Pennsylvania Law Review*, 141(4), 1391–1470.
- Rinne, U. (2012), "The evaluation of immigration policies", IZA DP No. 6369.
- Rodríguez, C. M. (2010), "Noncitizen voting and the extraconstitutional construction of the polity", *International Journal of Constitutional Law*, 8(1), 30–49.
- SCB (2017), "Valdeltagande i kommunfullmäktigval 1976–2014 bland utländska medborgare efter kön". Hämtad 2017-09-25, från <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/allmanna-val/allmanna-val-valdeltagandeundersokningen/pong/tabell-och-diagram/historisk-statistik/valdeltagande-i-kommunfullmaktigval-19762014-bland-utlandska-medborgare-efter-kon/>
- Schuck, P. (1989), "Membership in the liberal polity: The devaluation of American citizenship", *Georgetown Immigration Law Journal*, 3, 1–13.

Vernby, K. (2012), "Inclusion and public policy: Evidence from Sweden's introduction of noncitizen Suffrage", *American Journal of Political Science*, Vol. 57, No. 1: 15–29.

White, S., Nevitte, N., Blais, A., Gidengil, E., och Fournier, P. (2008), "The political resocialization of immigrants: Resistance or lifelong learning?", *Political Research Quarterly*, 61(2), 268–281.

Bilaga A

Tabell A1 Heterogenitetsanalys: Medborgarskap

Utfall:	Blir medborgare efter:						
	4 år	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10 år
Kolumn:	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Panel A: Kön							
Kvinna	-0,005 (0,007)	-0,012 (0,011)	-0,016 (0,022)	-0,036* (0,019)	-0,012 (0,018)	-0,014 (0,020)	-0,018 (0,020)
Man	-0,007 (0,013)	-0,027 (0,019)	-0,023 (0,040)	-0,040 (0,043)	-0,019 (0,027)	-0,011 (0,031)	-0,014 (0,032)
Panel B: Ålder vid invandringstillfället							
16–29 år	-0,004 (0,011)	-0,021 (0,015)	-0,024 (0,035)	-0,042 (0,037)	-0,011 (0,026)	-0,003 (0,030)	-0,011 (0,031)
30 år eller äldre	-0,010 (0,008)	-0,022* (0,012)	-0,009 (0,021)	-0,025 (0,020)	-0,021 (0,022)	-0,023 (0,023)	-0,022 (0,023)
Panel C: Civil status							
Gift	-0,006 (0,008)	-0,019* (0,011)	-0,014 (0,016)	-0,019 (0,015)	-0,011 (0,017)	-0,010 (0,018)	-0,015 (0,018)
Ej gift	-0,007 (0,014)	-0,022 (0,019)	-0,020 (0,041)	-0,046 (0,045)	-0,021 (0,032)	-0,016 (0,036)	-0,018 (0,037)
Panel D: Födelselandgrupp							
Bosnien- Hercegovina	-0,039 (0,025)	-0,071* (0,037)	0,043 (0,047)	-0,003 (0,041)	0,010 (0,041)	0,011 (0,037)	0,006 (0,042)
Asien	0,003 (0,014)	-0,022 (0,023)	-0,022 (0,029)	-0,050 (0,032)	-0,034 (0,040)	-0,028 (0,046)	-0,034 (0,049)
Afrika	0,001 (0,011)	-0,012 (0,019)	0,015 (0,017)	0,016 (0,029)	0,036* (0,019)	0,009 (0,024)	0,008 (0,021)
Latinamerika	-0,009 (0,010)	-0,015 (0,017)	-0,007 (0,021)	-0,024 (0,023)	-0,015 (0,022)	-0,005 (0,021)	-0,014 (0,023)
Kanada/USA och Oceanien	-0,015** (0,007)	-0,016** (0,006)	-0,005 (0,010)	-0,005 (0,011)	-0,005 (0,012)	0,002 (0,012)	0,005 (0,016)
Mellanöstern och Nordafrika	-0,010 (0,014)	-0,018 (0,015)	-0,022 (0,030)	-0,035 (0,028)	-0,015 (0,012)	-0,006 (0,012)	-0,008 (0,012)
Panel E: Val							
Val 1976- 1988	-0,000 (0,004)	-0,048 (0,038)	-0,050 (0,034)	-0,044 (0,034)	-0,041 (0,031)	-0,034 (0,028)	-0,040 (0,030)
Val 1991- 2010	-0,008 (0,011)	-0,016 (0,014)	-0,014 (0,035)	-0,036 (0,035)	-0,008 (0,027)	-0,006 (0,031)	-0,010 (0,031)

Not: Stjärnorna indikerar att skattningarna går att särskilja från noll vid *** 1% -nivån, ** 5% -nivån och * 10% -nivån. Standardfelen är klustrade på invandringsår.

Tabell A2 Heterogenitetsanalys: Valdeltagande

Utfall:	Röstade i kommunalvalet 2010	Röstade i riksdagsvalet 2010
Kolumn:	(1)	(2)
Panel A: Kön		
Kvinna	-0,006 (0,014)	-0,022 (0,015)
Man	0,020 (0,015)	0,025 (0,010)
Panel B: Ålder vid invandringstillfället		
16–29 år	-0,009 (0,013)	-0,015* (0,008)
30 år eller äldre	0,028* (0,014)	0,025 (0,015)
Panel C: Födelselandgrupp		
Bosnien- Hercegovina	0,084*** (0,021)	0,088*** (0,028)
Asien	0,004 (0,017)	-0,005 (0,026)
Afrika	-0,011 (0,018)	-0,009 (0,020)
Latinamerika	0,025 (0,021)	0,024 (0,021)
Kanada/USA och Oceanien	-0,021 (0,039)	-0,023 (0,044)
Mellanöstern och Nordafrika	-0,003 (0,007)	-0,009 (0,007)
Panel D: Val		
Val 1976– 1988	-0,005 (0,011)	-0,003 (0,011)
Val 1991– 2010	0,014 (0,017)	0,005 (0,012)
Panel E: Kortsiktig effekt, invandrade 2002–2004		
Tidig rösträtt	0,013 (0,011)	-0,025 (0,019)

Not: Stjärnorna indikerar att skattningarna går att särskilja från noll vid *** 1% -nivån, ** 5% -nivån och * 10% -nivån. Standardfelen är klustrade på invandringsår.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med placering i Uppsala.

IFAU ska främja, stödja och genom forskning genomföra uppföljningar och utvärderingar. Uppdraget omfattar effekter av arbetsmarknads- och utbildningspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen.

I rapportserien presenteras såväl IFAU:s forskning som resultat av samarbeten med andra nationella och internationella forskningsorganisationer.

IFAU delar årligen ut bidrag till olika forskningsprojekt, vars resultat publiceras i rapportserien.

Rapporterna kan vara fristående eller publiceras tillsammans med ett Working paper.

Alla IFAU:s publikationer finns på www.ifau.se